

Gefeliciteerd!

Gefeliciteerd leden van de IVN afdeling Leidse regio! We bestaan 45 jaar en kunnen trots zijn op onze afdeling. In de 45 jaar is er nog al wat veranderd, maar we zijn nog steeds actief en relevant. De aanwas van leden, de geboorte van nieuwe werkgroepen, de vele activiteiten, de creativiteit tijdens de pandemie en de grote interesse voor de gidsenopleiding onderstrepen dit in hoge mate. Om het heugelijke feit van onze verjaardag te vieren heeft het bestuur namens jullie vier nestkastjes aangeboden aan de Stichting Vrienden van het Roomburgerpark. Zelf ontvingen wij van het team Zuid-West (IVN Zuid-Holland & Zeeland) de Grote Atlas van de belevingswereld en de allermooiste wensen. Tonja van Gorp, IVN Projectleider feliciteerde ons tijdens de NGO werkgroepenmarkt en sprak de wens uit dat wij verder zullen gaan met de zoektocht naar de ultieme ervaring en beleving van natuur. Zij hoopt van harte dat de samenwerking en groei als IVN zo open, fijn en energievool blijft als zij nu is. We genoten tijdens de NGO werkgroepenmarkt van de heerlijke taart en van het feit dat we weer bij elkaar kunnen zijn. Op weg naar nog een mooi en groen jaar!

Het bestuur

1. Algemene ledenvergadering van IVN Leidse regio,
De Algemene ledenvergadering van IVN Leidse regio vindt plaats op woensdag 20 april, aanvang 20:00 uur in Yuverta Oegstgeest (voor veel mensen is de naam Wellant College vertrouwd), Lange Voort 70, 2341 KD te Oegstgeest. Er treden 3

bestuursleden af en er zijn 3 kandidaten. Aansluitend op deze ALV zal tussen 21.00 - 22.00 uur een presentatie worden gegeven over Leve(n) de Noordzee door Ernst Schrijver van ARK. Zie de vorige nieuwsbrief. Het bestuur hoopt jullie te ontmoeten.

Planten onder de loep Stoepplantjes

11 maart 2022 t/m 20 mei 2022

Oude Universiteitsbibliotheek
Rapenburg 70, Leiden

Van maandag t/m vrijdag
(8.00 tot 18.00 uur),
in het weekend gesloten.

Focus on plants Pavement plants

11 March 2022 to 20 May 2022

Old University Library
Rapenburg 70, Leiden

Monday to Friday
(8 a.m. to 6 p.m.),
closed on weekends.

Illustratie: Esmeé Winkel

Botanisch
Kunstenaars
Nederland

Hortus
botanicus
LEIDEN

2. Stoeplantjessafari in de Leidse regio op zondag 26 juni 2022

Ik ben betrokken bij het project stoeplantjes van de Hortus in Leiden (zie <https://www.hortusleiden.nl/onderwijs/stoeplantjes>) en daar enthousiast geworden. Dit project beoogt mensen te stimuleren om “dat onkruid” tussen de tegels en stenen beter te gaan bekijken, zich erover te gaan verwonderen, te gaan bewonderen en steeds meer te gaan waarderen. Mijn ideaal is om in de straat van elke IVN-er in de Leidse regio die mee wil doen leuke/interessante/mooie stoeplantjes met stoepkrijt zichtbaarder te maken. Ik vraag alle IVN-ers van de Leidse regio om medewerking aan een ‘stoeplantjessafari’ op zondag 26 juni.

Nu zeggen velen van jullie natuurlijk: ik weet niets van stoeplantjes, kan ik dat wel, is het wel leuk? Ja, het kan heel leuk zijn, ook al denk je niets van stoeplantjes te weten. Interesse in stoeplantjes is natuurlijk wel gewenst, evenals wat tijd een paar dagen voor die zondag om de stoeplantjes in jouw straat te bekijken, en een uurtje op de zondag om te stoepkrijten. Kennis van de verschillende soorten stoeplantjes is niet nodig. Ik heb André Biemans en Annemarie Broersma bereid gevonden om jullie te ondersteunen bij het determineren. Zelf ken ik ook veel stoeplantjes.

Afgelopen jaar hebben twaalf IVN-ers aan een stoeplantjessafari in het woongebied van IVN-werkgroep Leiderdorp meegedaan. Daar kreeg ik eerst diezelfde reacties: “ik weet niets van stoeplantjes, kan ik dat wel, is het wel leuk?”. En of het leuk bleek te zijn! Er groeit altijd meer dan je van tevoren denkt. Met een beetje hulp en met determinatieapps kom je snel achter de naam van al die stoeplantjes in jouw buurt. Die stoeplantjes zijn mooi als je ze beter bekijkt. Het contact tijdens en na het stoepkrijten met buurtgenoten over stoeplantjes is leuk.

Ik denk aan een stoeplantjessafari die het volgende inhoudt.

- Botanisch stoepkrijten in jouw eigen buurt (voor de cursisten van de NGO eventueel adoptieterrein).
- Informatievoorziening aan publiek (pot met stoepplantjes op ooghoogte, informatiebladen, eventueel. een excursie).
- Eventueel burgerwetenschap, registreren welke stoepplantjes je in jouw buurt gevonden hebt – [Onderzoek met stoepplantjes | Hortus \(hortusleiden.nl\)](https://www.hortusleiden.nl/onderzoek-met-stoepplantjes) of waarneming.nl.

Via de Hortus botanicus Leiden kan ik voor de deelnemers aan zakgidsjes van stoepplantjes komen. Omdat het meestal leuker is om met een groepje een activiteit voor te bereiden wil ik desgewenst telkens twee á drie deelnemers (die liefst in de buurt van elkaar wonen) aan elkaar koppelen.

Maar, voordat ik het beter ga voorbereiden, ben ik benieuwd wie eventueel geïnteresseerd is om mee te doen aan de stoepplantjessafari op zondag 26 juni 2022. Wie wil dan een bijdrage leveren om op zo veel mogelijk plekken in de Leidse regio met stoepkrijt stoepplantjes in het zonnetje te zetten?

Als je geïnteresseerd bent meldt dat dan via ton.gordijn@planet.nl. Na verdere voorbereidingen kom ik terug bij alle geïnteresseerden met meer informatie.

Met vriendelijke groeten,

Ton Gordijn

Stoepplantjespot van Ada van Aar

Bekrijte stoepen bij Tineke Sommeling

Liggend vetmuur bij Tineke Sommeling in de buurt

Start route stoeplantjessafari bij Douwe Sikkema

Stoeplantjessafari in de buurt van Marian Kathmann en Ton Gordijn

Stoeplantjessafari in de buurt van Marian Kathmann en Ton Gordijn

3. Voor in je agenda

De uitgestelde dubbelactiviteit – een vogelwandeling en een concert - verzorgd door IVN Leidse regio en Synfonietta Voorschoten zal op zondag 22 mei a.s. plaatsvinden in Voorschoten. De vogelwandeling vindt plaats in het Berkhoutpark en daarna is het concert met het thema “De reuzenalbatros en zijn gevleugelde vrienden” in de Kruispuntkerk te horen. Meer informatie over programma en kaartverkoop komt in de Nieuwsbrief van mei.

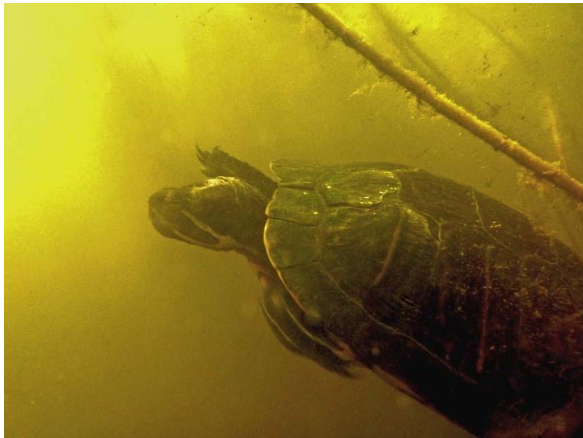
4. Op zoek naar talenten van natuurgidsen en leden van IVN Leidse regio

Om beter zicht te krijgen in de vaardigheden van onze leden, wil het bestuur het Inzetbaarheidsoverzicht (ook wel vaardigheden-overzicht genoemd) actueel maken. Alle IVN-leden uit onze regio worden aangemoedigd om hun specialiteiten/vaardigheden met betrekking op onze natuuractiviteiten te melden bij onze secretaris: ivnleiden@hotmail.com.

5. Vissenwerkgroep IVN Leidse regio

Bij vis denk je aan vast aan een goede waterkwaliteit: dat is correct! Toch zijn ook de waterplanten en bodem- en oeverstructuren belangrijke factoren voor de visstand: ze verstoppert zich erin of worden vernieuwd, waardoor habitats veranderen.

De vissenwerkgroep, geboren uit het KNNV Project Vissenmonitoring, legt sinds 2013 systematisch vast welke aquatische soorten dat jaar zijn geteld. Er komen steeds meer exoten bij, zoals schildpadden: die tellen we mee voor Stichting RAVON. Af en toe komen er wat amfibieën op ons pad (in 2021 nog 1.000 kikkervisjes en een kleine watersalamander), dat zijn mooie bijvangstten voor de paddenwerkgroep. Alle data gaan op telformulieren en vervolgens in de NDFF. Vissenmonitoring doen we praktisch nooit alleen: na ruim tien jaar onderzoek zijn er veel Leidenaars die ons volgen. Ook zijn er nieuwelingen in de natuur, zoals Singelparkwandelaars. Zij blijven vaak verwonderd staan als ze projectleider Aaf de gracht al snorkelend zien onderzoeken! Op de kant staan dan de vissenwerkgroep-vrijwilligers al klaar, om vragen van deze geïnteresseerden (soms meertalig) te beantwoorden. Dat kan gaan over de 24 vissoorten, maar ook over de waterkwaliteit en 1001 andere weetjes. Ieder werkgroeplid neemt een eigen specialisme mee om over de blauwgroene stadswaternatuur te vertellen en die te monitoren: dat vinden we geweldig!

Het is na een decennium onderzoek duidelijk geworden dat ook in het stadswater alles met elkaar samenhangt, van een fiets als kunststof tot een illegale lozing die leidt tot tientallen dode vissen. Preventie door voorlichting levert de meeste successen op voor de toekomst, vandaar ook ons educatieve onderdeel de www.zoutkistenroute.nl. Die licht voor menig wandelaar zichtbaar en praktisch een tipje van de sluier op over de Leidse visstand.

Zodra de watertemperatuur een graad of 16 wordt (mei/juni) zijn de kansen op meerdere vissoorten op één telronde het grootst. Het record is zestien soorten op één avond, met de methode zaklampvissen!

Wil je ook vissengids worden bij Onder water in Leiden en op je eigen manier omstanders en passanten enthousiast maken over het inventariseren van de stadswateren?

Mail Aaf Verkade (info@onderwaterinleiden.nl) en benoem waarvoor je hart sneller gaat kloppen: met of in welke specialiteit wil jij je verder gaan verdiepen of ontwikkelen?

Aaf Verkade, projectleider Vissenmonitoring IVN & KNNV.

Dieper onderzoeken: <https://onderwaterinleiden.nl/wat-doen-wij/visonderzoek>.

6. Doe je ook mee met onze workshop “Bijen tellen”?

Op 23 en 24 april wordt er weer een Nationale Bijentelling gehouden. Ervaring met eerdere tellingen maakt duidelijk; bijen tellen is niet erg gemakkelijk én bijen zijn ook niet eng. Het is wel belangrijk om te weten hoe je dit het beste kan aanpakken.

Om zowel de bijen als de tellers te helpen, organiseert de werkgroep van IVN-KNNV-Naturalis 'Ontdek natuur in je buurt' een workshop (online) op 19 april van 20.00- 21.15 uur. Tijdens de workshop leer je het verschil kennen tussen een bij, een hommelmel en een zweefvlieg. Verder leer je de 6 hommels, 2 bijen en een zweefvlieg herkennen; allen vliegen in april. We zullen ook aandacht besteden aan het telformulier. Oefenen doen we met de hulp van quizzen, want ook dit jaar gaan we (nog) niet op excursie. Heb je moeite met zoomen? Geen probleem; heb je hulp nodig? Laat het ons weten via de mail, graag ruim voor de workshop, dan sturen we een instructie of we helpen je via de telefoon op weg.

Heb je zin om mee te doen? Geef je dan op via ontdeknatuur@gmail.com. Voor meer informatie over de werkgroep zie www.ontdeknatuurleiden.nl. Voor aanmelden: <https://www.ivn.nl/groendichterbijleiden/aanmelden-digitale-workshop-bijen-en-hommels-leren-herkennen>. Ook interessant: <https://www.ivn.nl/groendichterbijleiden/activiteiten/digitale-workshop-bijen-en-hommels-leren-herkennen>.

7. Proeftuinen

IVN Proeftuinen zijn hét icoonproject van IVN geworden (<https://youtu.be/tSIAUD6x6GQ>). Dat betekent dat er met de prijs van het Prins Bernard Cultuurfonds in het komende winterseizoen (2022-2023) acht Proeftuinen bij komen, verspreid over Nederland. En één van die acht tuinen kan bij ons in de buurt komen!

Wat is een Proeftuin?

Een Proeftuin is een stukje grond van een zorginstelling dat wordt omgetoverd tot een mini voedselbos. De proeftuin is echter meer dan alleen een tuin. Kinderen, ouderen en de buurt gaan samen aan de slag om de proeftuin aan te leggen, ze plukken er straks letterlijk samen de vruchten van. De proeftuin is educatief: bewoners, buurt en de kinderen worden uitgedaagd samen te leren over de planten en dieren in de tuin, samen de biodiversiteit te bevorderen en hun kennis over en weer te delen. De proeftuin staat voor een bredere maatschappelijke beweging dan alleen een eetbare tuin. De proeftuin wil als groene magneet voor de wijk fungeren waarbij niet alleen de buurt, kinderen, ouderen en andere organisaties in de wijk samen aan de slag gaan, maar waardoor ook steeds meer groene en sociale initiatieven in beweging komen. De proeftuin nodigt iedereen uit, en ouderen in het bijzonder, om naar buiten te gaan en samen in het groen aan de slag te gaan.

Eerste ervaringen met Proeftuinen

In de afgelopen twee jaar hebben we ondanks de corona crisis drie Proeftuinen aangelegd, in Boxmeer, Haarlem en Oss. In Oss en Boxmeer hebben we nauw samengewerkt met de IVN-afdelingen, in Haarlem was er geen plaatselijke afdeling. De drie Proeftuinen zijn een groot succes. Er vonden ontmoetingen plaats tussen bewoners en een nabijgelegen school, met buurtbewoners en een plaatselijke kookstudio, met leerlingen van een nabij gelegen middelbare school. Er werd samen rabarbermoes gegeten en muntthee gedronken. Kinderen maakten vogelvoer die in de tuin werd opgehangen, zodat bewoners er naar kunnen kijken. Of zoals een medewerker van een zorginstelling zei: 'jullie hebben goud in handen'.

Wil jij ook een Proeftuin?

Wanneer je nieuwsgierig bent geworden en samen met je afdeling, basisschool en zorginstelling een Proeftuin wilt aanleggen, kom dan naar een van de twee digitale informatiesessies die we hiervoor organiseren.

- 14 april, 19.00-20.30 uur
- 20 april, 16.00-17.30 uur.

Je kunt je hiervoor aanmelden en meer informatie lezen op <https://www.ivn.nl/proeftuinen>

Het Bestuur

8. Art in Nature

Kennen jullie Ludy Feyen? Zij is een beeldend buitenkunstenaar en maakt prachtige kunstwerken in en over natuur. Met materiaal afkomstig uit die natuur vertelt zij haar verhaal. Dit verhaal gaat over de diepe band die zij ervaart met planeet aarde. Over onze afkomst en verwantschap met alle vormen van leven. Zo komt zij tot beelden die kwetsbaarheid tonen, vrij laten, verwonderen en verbinden. Is dat nu net iets wat wij in IVN ook voor staan?

Op maandag 23 mei (van 10.00 tot 12.00 uur) voert ze een programma uit met een groep 4-6 jarigen in de natuurspeeltuin Leiderdorp. De opzet is dat ze van wilgentakken en ander natuurlijk materiaal een grote schildpad wil maken en een hele hoop baby schildpadjes. We zijn nog op zoek naar IVN'ers die de twee uurtjes mee willen helpen met de klas en kunnen vertellen over schildpadden en natuur. Ben je enthousiast geraakt, laat het me even weten.

Wietse Roodenburg

Nieuwsbrief IVN Leidse regio. 2022/4

Redactie: Floris de Boer, Wietse Roodenburg en Hans ter Mors. De Nieuwsbrief komt uit bij voldoende nieuws. Wie géén prijs stelt op deze Nieuwsbrief kan dit melden aan de secretaris van de IVN Leidse regio, Ria Fijn van Draat (ivnleiden@hotmail.com). De site van onze IVN-afdeling is <https://www.ivn.nl/afdeling/leidse-regio>. Ook goed: www.ivn.nl/leiden.

In de maanden januari, mei en oktober verschijnt het gezamenlijke periodiek van de IVN Leidse regio en de KNNV Leiden e.o. "Bladgroen".